

Protocol ombudsfunctionaris politie

Dit protocol is gebaseerd op eerdere verkenningen rondom 'Medewerkers in de knel' en ook inzichten van andere overheidsorganisaties, zoals de ministeries van OCW en Defensie en het Openbaar Ministerie, zijn meegenomen.

1. Inleiding

Het huidige tijdsgewricht met brede maatschappelijke vraagstukken, vraagt om het aanstellen van een onafhankelijke Ombudsfunctionaris politie. De bestaande voorzieningen (loketten), gericht op bejegening, integriteit en sociale veiligheid blijven alle in werking en in positie. Dit geldt ook voor de bestaande lijnbevoegdheden.

2. Begripsbepalingen

In dit protocol wordt verstaan onder:

- a. *De organisatie*: De politie;
- b. *Melder*: Een persoon, die onder welke titel dan ook, werkzaam is of werkzaam is geweest voor de politie, met inbegrip van de (voormalige) student, als ook directe familieleden van hiervoor genoemde betrokkenen;
- c. *Melding*: Een signaal over gedragingen van de organisatie of van hier binnen werkzame medewerkers. Onder een gedraging is in dit verband zowel een handelen als een nalaten verstaan;
- d. *Ombudsfunctionaris*: Een onafhankelijke functionaris die medewerkers informeert, doorverwijst, adviseert, bemiddelt danwel signalen onderzoekt naar bejegening als ook naar de sociale veiligheid in de organisatie, waaronder discriminatie, pesten en andere grensoverschrijdende omgangsvormen;
- e. *CAOP*: Een van de overheid onafhankelijke stichting die door zowel werkgevers- als werknemersorganisaties wordt bestuurd. Het CAOP is partner van werknemers- en werkgeversorganisaties binnen de overheid, waaronder politie en defensie, op het gebied van arbeidszaken in het publieke domein.

2. Uitgangspunten

Op voorhand gelden de navolgende uitgangspunten:

- De medewerker staat centraal. Procedures en processen zijn hieraan ondersteunend.
- Medewerkers moeten er op kunnen vertrouwen, dat hun melding is gehoord en op een goede manier wordt behandeld.
- Leidinggevenden zijn c.q. blijven primair verantwoordelijk voor de zorg voor medewerkers en de zorg voor elkaar.
- Het gesprek tussen medewerker en leidinggevende is het vertrekpunt van verder handelen.

3. Beschrijving van taken, rollen, bevoegd- en verantwoordelijkheden

Om het functioneren van de politie als sociale organisatie te verbeteren en om beter zicht te krijgen op wat er speelt en wat nodig is, is per 1 januari 2020 een ombudsfunctionaris politie (m/v) (in dit protocol verder aangeduid als de 'ombudsfunctionaris') aangesteld voor een periode van 3 jaar.

Gedurende deze periode zal bezien worden of een ombudsfunctionaris een noodzakelijke aanvulling is voor een veilig(er) werk- en studieklimaat binnen de politie.

De ombudsfunctionaris

- De ombudsfunctionaris heeft meerdere taken. Naast een informerende, adviserende rol richting medewerkers, voormalig medewerkers en directe relaties, kan hij bemiddelen op aanvraag van een verzoeker en op eigen initiatief onderzoek (laten) doen met het oog op verbetering van de organisatie als sociale organisatie.
- De ombudsfunctionaris kan doorverwijzen en begeleiden naar één van de bestaande loketten en de samenwerking tussen de loketten bevorderen rond concrete cases.
- De ombudsfunctionaris treedt niet op als beroepsinstantie en belangenbehartiger. Klachten van medewerkers worden primair in de lijn opgepakt en volgens - de uitgangspunten van- de uitvoeringsregeling klachtbehandeling politie behandeld.
- De ombudsfunctionaris signaleert trends rondom beoogde thema's en reflecteert kritisch op relevante aandachtsgebieden naar de korpsleiding en specifiek naar de korpschef.
- De ombudsfunctionaris kan naar aanleiding van bemiddeling en eigen onderzoek aanbevelingen doen richting de betrokken politiechef of directeur en korpschef, hierbij rekening houdende met de belangen van de betreffende medewerker(s), andere betrokkene(n) en die van de politieorganisatie.
- De focus van het handelen is naast de-escalatie en dejuridisering oplossingsgericht.
- De ombudsfunctionaris heeft rechtstreeks toegang tot de korpschef en overlegt periodiek met de korpschef over de voortgang en bevindingen.
- Halfjaarlijks vindt een gesprek plaats met vertegenwoordigers van de COR.
- De ombudsfunctionaris publiceert jaarlijks een openbaar jaarverslag gericht aan de korpschef.

Rol en onafhankelijke positie

- De ombudsfunctionaris wordt door de korpschef benoemd in beginsel voor een termijn van drie jaar. Vooral nog wordt gekozen voor een ontwikkelbenadering, waarbij 'leaning by doing' ervaring wordt opgedaan met deze voorziening.
- De functie van de ombudsfunctionaris wordt binnen de kaders van dit protocol onafhankelijk ingevuld, is onverenigbaar met andere functies binnen of voor de politie of met werkzaamheden die conflicteren met diens werkzaamheden.
- Aan de ombudsfunctionaris wordt ontslag verleend op eigen verzoek. De organisatie kan de overeenkomst ontbinden, indien hij door handelen of nalaten van het in hem te stellen vertrouwen, ernstig schaadt.
- De ombudsfunctionaris oefent de functie eigenstandig uit op basis van onafhankelijke oordeelsvorming. Deze is niet bindend, maar wel zwaarwegend. Daar waar verantwoordelijken in de organisatie afwijken van het oordeel of advies van de ombudsfunctionaris, zal deze hierover met hen het gesprek aangaan. De ombudsfunctionaris rapporteert hierover aan de korpschef.
- De ombudsfunctionaris werkt samen met de binnen de politie bestaande loketten.

Samenwerking en ondersteuning

- De ombudsfunctionaris heeft nu een overeenkomst met het CAOP voor de ontvangst van meldingen. Het CAOP (meldpunt) registreert en heeft een eerste contact met melder. Medewerkers van het bureau ombudsfunctionaris stemmen met melder het vervolg af of verwijzen de melder door.
- De ombudsfunctionaris wordt ondersteund door een eigen team (Bureau Ombudsfunctionaris politie). De medewerkers hiervan zijn over hun werkzaamheden slechts verantwoordelijk schuldig aan de ombudsfunctionaris. De medewerkers worden beheersmatig ondergebracht binnen de Korpsstaf.
- De ombudsfunctionaris en door hem aangewezen medewerkers hebben, met inachtneming van de wettelijke bepalingen, toegang tot alle voor hun werkzaamheden benodigde informatie en bijeenkomsten.

- Verder omringt de ombudsfunctionaris zich waar nodig door interne en externe deskundigen. Hierbij kan gedacht worden aan juridische, bestuurskundige, gedragswetenschappelijke, sociologische of psychologische expertise.
- De organisatie verschaft de ombudsfunctionaris de middelen die voor een goede uitoefening van diens functie nodig zijn, zoals een beschikbare ruimte die vertrouwelijkheid en anonimiteit waarborgt.

4. Overige aangelegenheden

In het kader van rechtsbescherming, wijze van verantwoording en hoe met verkregen (vertrouwelijke) informatie om te gaan, wordt het volgende afgesproken.

Rechtsbescherming

De medewerker die te goeder trouw, met inachtneming van de bepalingen van dit protocol, contact heeft gelegd met de ombudsfunctionaris, wordt op geen enkele wijze in zijn positie benadeeld voor zover die benadeling enkel en alleen het gevolg zou zijn van het inschakelen van de ombudsfunctionaris.

Jaarverslag

De ombudsfunctionaris brengt van zijn werkzaamheden jaarlijks een openbaar verslag uit en biedt dat aan de korpschef aan. Het verslag bevat in elk geval het aantal behandelde meldingen en verzoeken om bemiddeling, de eigen bevindingen van de ombudsfunctionaris en de uitgebrachte adviezen ter verbetering. De beschrijving van de behandelde zaken is zodanig dat de privacy van medewerkers en betrokkenen volledig wordt beschermd.

Geheimhouding

De ombudsfunctionaris is verplicht tot geheimhouding van wat hem bij de uitoefening van zijn taak bekend is geworden, voor zover dat uit de aard van de zaak volgt en in overeenstemming is met de wet. Deze plicht geldt eveneens voor alle voor hem werkzame personen en voor personen die bij een specifieke zaak betrokken zijn (geweest).

Bewaartermijn

De gegevens bij de ombudsfunctionaris worden na de definitieve afwikkeling van de kwestie door de ombudsfunctionaris uit het archief verwijderd. Tijdens de bewaartermijn worden alle relevante wettelijke bepalingen in acht genomen.